

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobců **a) P. S., b) M. S.**, obou zastoupených JUDr. Otto Mrňavým, advokátem v Praze 3, Tachovské nám. 649/3, proti žalovanému **Magistrátu hlavního města Prahy**, se sídlem Praha 1, Mariánské nám. 2, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2006, č. j. 9 Ca 179/2004 - 56,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalobci **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV.** Zástupci žalobců advokátovi JUDr. Otto Mrňavému **s e u r č u j e** na odměně za zastupování a na náhradě hotových výdajů částka 2400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 24. 9. 2003, č. j. MHMP 103994/2003 (dále jen „napadené rozhodnutí“) bylo podle § 59 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítnuto odvolání žalobců proti rozhodnutí Úřadu městské části Praha 5 (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 30. 6. 2003, č. j. OOS-3/61/TP-2002, kterým byl podle § 12 odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“) na návrh Ing. J. Š. zrušen údaj o místě trvalého pobytu žalobců na adrese P. 5, E. 221/5. Toto rozhodnutí napadli žalobci u Městského soudu v Praze žalobou, kterou se domáhali jeho zrušení.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2006, č. j. 9 Ca 179/2004 - 56, byla žaloba odmítnuta pro opožděnost. Městský soud z obsahu správního spisu zjistil, že napadené rozhodnutí žalovaného obdržela do vlastních rukou tehdejší právní zástupkyně žalobců JUDr. Evy Kapkové dne 3. 10. 2003. Tímto dnem byl určen počátek lhůty pro podání žaloby podle § 40 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Lhůta tak vypršela dne 3. 12. 2003 (středa), zatímco žaloba byla podána teprve dne 13. 7. 2004, a to prostřednictvím držitele poštovní licence. Z uvedených skutečností městský soud dovodil, že žalobcům marně uplynula lhůta pro podání žaloby, a proto žalobu usnesením podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. odmítnul s tím, že zmeškání lhůty nelze prominout. Nad rámec výše uvedeného městský soud žalobce upozornil, že i kdyby byla žaloba podána včas, soud by ji byl nucen podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítnout proto, že údaj o místě trvalého pobytu má pouze evidenční charakter. Rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu, byť vydané ve správním řízení, není totiž po materiální stránce rozhodnutím, jež by splňovalo kritéria ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť se nejedná o rozhodnutí, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva a povinnosti. Takový úkon je podle § 70 písm. a) s. ř. s. ze soudního přezkumu vyloučen.

Proti tomuto rozsudku brojili žalobci (dále jen „stěžovatelé“) kasační stížností opírající se (posuzováno dle obsahu návrhu) o důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Stěžovatelé v úvodní části kasační stížnosti stručně popsali události předcházející vydání napadeného rozhodnutí, konkrétně jejich vystěhování z bytu v P. 5, E. 221/5, a to na základě rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5, kterým tento soud přivolił k výpovědi z nájmu bytu pro hrubé porušení povinností stěžovatelů jako nájemníků. Podle tohoto rozsudku byla následně nařízena a provedena soudní exekuce, na základě níž stěžovatelé, podle jejich slov, přišli o veškerý majetek, protože se vyklizení nemovitosti nemohli zúčastnit a vystěhované věci převzít. Stěžovatelé v této souvislosti poukázali ještě na další, dosud pravomocně neskončená soudní řízení před civilními soudy. V další části kasační stížnosti popisují stěžovatelé svou nepříznivou zdravotní a sociální situaci, přičemž východisko z ní spatřují v budoucí šanci získat pronájem sociálního bytu v městském obvodu Praha 5. Jestliže však v tomto městském obvodu ztratí trvalé bydliště, pozbudou i možnost sociální byt získat.

Z doplnění kasační stížnosti, učiněné již právním zástupcem stěžovatelů (ustanoveným usnesením Městského soudu v Praze ze dne 20. 2. 2007, č. j. 9 Ca 179/2004 - 76), vyplývá, nad rámec výše uvedeného, že stěžovatelé údajně neobdrželi od své tehdejší

právní zástupkyně oznámení o doručení rozhodnutí žalovaného dne 3. 10. 2007, jak je uvedeno v usnesení městského soudu, ale až později. Proto také podali žalobu k soudu prostřednictvím držitele poštovní licence teprve dne 13. 7. 2004. Ze spisového materiálu, ani z vyjádření stěžovatelů však nebylo datum předání napadeného rozhodnutí (v kasační stížnosti je pravděpodobně omylem uvedeno „*napadené usnesení*“ – pozn. NSS) zjištěno, což je zásadní předpoklad pro úsudek o opožděném podání žaloby.

Žalovaný se k podané kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 1, věty první s. ř. s.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tím, zda stěžovatelé byli v průběhu správního řízení právně zastoupeni JUDr. Evou Kapkovou. Ve správním spisu je založena plná moc ze dne 10. 7. 2003, která nese podpisy stěžovatelů i právní zástupkyně a byla udělena v rozsahu práv a povinností podle občanského soudního řádu, trestního řádu a zákoníku práce ve věci vyklizení bytu na adrese P. 5, E. 221/5 a návrhu na obnovu řízení. Vyplývá z ní, že právní zástupkyně byla v těchto řízeních oprávněna vykonávat za stěžovatele veškeré úkony, tedy přijímat doručované písemnosti, podávat návrhy a žádosti, uzavírat smíry a narovnání, uznávat uplatněné nároky a vzdávat se jich, podávat opravné prostředky nebo námitky a vzdávat se jich, vymáhat nároky a přijímat a potvrzovat jejich plnění, a to i tehdy, je-li k tomu zapotřebí podle zvláštních právních předpisů zvláštní plné moci. Z popsaného obsahu je zřejmé, že toto zmocnění se na zastupování stěžovatelů v předmětném správním řízení výslovně nevztahovalo, nelze nicméně přehlédnout fakt, že tuto plnou moc doložila JUDr. Kapková jako průkaz svého zmocnění k zastupování stěžovatelů v souvislosti s podáním odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí dne 17. 3. 2003 (viz vyrozumění správního orgánu prvního stupně ze dne 28. 7. 2003, č. j. OOS-3/61/TP-2002). Oprávnění JUDr. Kapkové k zastupování i v této věci ostatně potvrdili i sami stěžovatelé v žalobě kde uvedli, že poté, co správní orgán prvního stupně zrušil jejich trvalý pobyt „*prostřednictvím JUDr. Kapkové (jsme) se odvolali k Magistrátu hl. m. Prahy*“. Stejně tak v doplnění kasační stížnosti právní zástupce stěžovatelů uvedl, že „*podle vyjádření stěžovatelů tito od tehdejší právní zástupkyně neobdrželi oznámení o doručení rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 9. 2003 č. j. MHMP 103994/2003, jak je uvedeno v napadeném usnesení dne 3. 10. 2003, ale později*“. Prokazatelně tedy mezi JUDr. Kapkovou a stěžovateli existoval konsensus pokud jde o zmocnění prvně jmenované k jejich zastupování v řízení před žalovaným. Městský soud tedy nepochybil, pokud i přes absenci explicitního písemného zmocnění vycházel z předpokladu, že JUDr. Kapková stěžovatele v odvolacím správním řízení skutečně zastupovala (srov. § 17 odst. 4, věta druhá správního řádu). Opačný výklad by byl výrazem přepjatého právního formalismu a zjevně by nerespektoval jasně vyjádřenou vůli zúčastněných osob.

Podle § 25 odst. 3 správního řádu, má-li účastník řízení zástupce s plnou mocí pro celé řízení, doručuje se písemnost pouze tomuto zástupci. Má-li však účastník řízení osobně v řízení něco vykonat, doručuje se písemnost nejen zástupci, ale i jemu. Smysl a účel výše uvedeného pravidla o doručování zástupci resp. přímo účastníku řízení osvětlil Nejvyšší

správní soud například v rozsudku ze dne 26. 6. 2006, č. j. 2 As 70/2005 - 52 (dostupný z <http://www.nssoud.cz>). Podle tohoto rozsudku, má-li účastník řízení zástupce s plnou mocí pro celé řízení, lze předpokládat, že zástupce za něho bude také po celou dobu řízení jednat a že ve své podstatě to bude on, kdo bude vykonávat procesní práva účastníka řízení. Je proto rozumné, aby písemnosti, které budou v řízení účastníkovi doručovány, byly doručovány jeho zástupci s procesní plnou mocí, který na ně může ihned adekvátně reagovat a má přehled o všech písemnostech, které se v řízení účastníku zasílají. Výjimka zakotvená v poslední větě § 25 odst. 3 správního řádu pamatuje na doručování písemností, které nějakým způsobem souvisí s potřebou, aby účastník v řízení osobně něco vykonal, a míří na tzv. nezastupitelné úkony účastníka, tj. na úkony, u nichž je nezbytné, aby je provedl právě účastník osobně, a u nichž jejich vykonání zástupcem účastníka nepřipadá z povahy věci v úvahu nebo je z jiného důvodu nežádoucí. Smyslem doručení písemnosti týkající se nezastupitelného úkonu také přímo účastníkovi je především vyrozumět jej o tom, že právě on, a nikoli jeho zástupce či někdo jiný, má tento úkon učinit a kdy, kde a jak se tak má stát (k otázce povahy nezastupitelných úkonů srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 3 As 53/2004 - 60, publikovaný pod č. 1252/2007 Sb. NSS)

Nejvyšší správní soud, s ohledem na výše uvedené, dospívá k závěru, že rozhodnutí o tom, že se zrušuje údaj o místu trvalého pobytu stěžovatelů na adrese P. 1, E. 221/5, nepředstavuje typ rozhodnutí, jímž by bylo stěžovatelům uloženo něco v řízení osobně vykonat. Doručil-li tedy žalovaný napadené rozhodnutí pouze tehdejší právní zástupkyni stěžovatelů, postupoval zcela v intencích tehdy platné právní úpravy správního řízení. Žalovaným vydané rozhodnutí tak nabylo ve vztahu ke stěžovatelům právní moci již jeho převzetím právní zástupkyní stěžovatelů (§ 59 odst. 4, § 52 odst. 1, § 51 odst. 1 správního řádu).

Konečně Nejvyšší správní soud nemohl přihlídnout ani k tvrzení, že bývalá právní zástupkyně předala napadené rozhodnutí stěžovatelům opožděně a že je proto nutné určit počátek běhu dvouměsíční lhůty pro podání žaloby teprve od data tohoto faktického předání (stěžovatelé přitom žádné konkrétní datum, kdy se s napadeným rozhodnutím měli seznámit, v kasační stížnosti neuvádějí). Žalovanému ani městskému soudu nelze totiž klást tvrzenou pasivitu právní zástupkyně stěžovatelů k tíži, neboť žádné ustanovení správního řádu neukládá správnímu orgánu či soudu zjišťovat, zda a jakým způsobem jsou plněny povinnosti pro zmocněnce a zmocnitele vyplývající z plné moci. Městský soud tedy za této situace vycházel zcela správně z § 72 odst. 4 s. ř. s., podle něž zmeškání lhůty k podání žaloby nelze prominout. Vzhledem k tomu, že uvedené ustanovení zákona zcela vylučuje možnost prominutí zmeškání lhůty k podání žaloby, i kdyby se bez pochybností prokázalo, že právní zástupkyně žalobcům předala konečné správní rozhodnutí opožděně, nemohl by městský soud k této skutečnosti přihlídnout. Nepřipadá v úvahu ani použití ustanovení § 40 odst. 5 s. ř. s., podle něhož může předseda senátu z vážných omluvitelných důvodů na žádost zmeškání lhůty k provedení úkonu prominout, nestanoví-li zákon jinak. V tomto případě však zákon stanoví jinak, a to tak, že zmeškání lhůty prominout nelze.

Pokud jde konečně o tu část kasační stížnosti, kde stěžovatelé poukazují na možné následky spojené s účinky rozhodnutí žalovaného, tato argumentace neobsahuje žádné

důvody kasační stížnosti podřaditelné pod případy uvedené v § 103 odst. 1 s. ř. s. a Nejvyšší správní soud se jimi proto věcně nezabýval.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost za nedůvodnou, nezbylo mu, než za podmínek vyplývajících z ustanovení § 110 odst. 1, věty druhé s. ř. s., ji rozsudkem zamítnout.

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatelé byli v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšní, právo na náhradu nákladů řízení jim nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jeho případě rozhodl tak, že se mu právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Pokud jde o výrok IV. tohoto rozsudku, stěžovatelé byli v řízení o kasační stížnosti zastoupeni soudem ustanoveným advokátem JUDr. Otto Mrňavým, který podle obsahu spisu dne 22. 6. 2007 vypracoval doplnění kasační stížnosti. Za tohoto stavu činí odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů advokáta částku 2400 Kč [jeden úkon právní služby za 2100 Kč dle § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s přihlédnutím k ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) téže vyhlášky, tj. podání ve věci samé, a jeden režijní paušál za 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky]. Jiné úkony právní služby nebyly doloženy. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. června 2008

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu